

ת"פ 51902/06/17 - מדינת ישראל נגד עיסא רמלאווי, מהדי עלקם, מונתצר מסוודה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 51902-06-17 מדינת ישראל נ' רמלאווי (עציר)
ואח'

לפני
בעניין: כבוד השופטת חנה מרים לומפ
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז
ירושלים (פלילי) על ידי עו"ד נעמי לוינוב
המאשימה
נגד
1. עיסא רמלאווי (עציר) על ידי ב"כ עו"ד
חיים הדיה
2. מהדי עלקם (עציר) על ידי ב"כ עו"ד
ואסים דראושה
3. מונתצר מסוודה (עציר) על ידי ב"כ עו"ד
אוסאמה חלבי
הנאשמים

גזר דין

רקע

1. הנאשמים הודו, בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, והורשעו בעבירות של שוד בנסיבות (מחמירות) וכניסה והתפרצות למקום מגורים, לפי סעיפים 402(ב) ו-406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **החוק**).
2. במסגרת הסדר הטיעון לא היתה הסכמה לעניין העונש, עם זאת הוסכם כי הטיעונים לעונש ישמעו לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן בעניינם של הנאשמים, וכן לאחר קבלת תסקיר נפגעת העבירה.
3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי בליל יום שבת שבין ה-3.6.17 לבין ה-4.6.17 בסביבות השעה 03:00, הגיעו הנאשמים לבית ברחוב כספי 7 בירושלים (להלן: **הבית**) בו מתגוררת ר' ילדת 17.10.1936 (להלן: **המתלוננת**) בכוונה לבצע גניבה. בהמשך, בסמוך לשעה 04:50 טיפסו הנאשמים, בדרך שאינה ידועה במדויק למאשימה, מהקרקע למרפסת חיצונית בקומה הראשונה. כשהבחינו הנאשמים במתלוננת, החלו לדפוק על חלון המטבח, בהמשך ניפצו את זכוכית דלת המטבח ונכנסו לבית.
4. הנאשמים הבחינו במתלוננת שרצה לדלת הכניסה לבית כדי לברוח לבית שכנים, הם תפסו אותה והורו לה לשבת על כיסא. שניים מהנאשמים הלכו לחדר השינה שם נמצאת הכספת של המתלוננת, בעוד אחד מהנאשמים אחז במתלוננת ודרש ממנה את קוד הפתיחה לכספת.

5. בהמשך לקחו הנאשמים את המתלוננת לחדר השינה, הושיבו אותה על המיטה ודרשו ממנה שוב את קוד הפתיחה לכספת, תוך שאחד מהנאשמים איים על המתלוננת לפגוע בה, בעוד ששניים מהנאשמים ניסו לעקור את הכספת ממקומה.
6. בשעה 05:00 בעקבות כניסתם של הנאשמים לבית הופעלה האזעקה, ונציגה ממוקד הביטחון התקשרה למספר הטלפון של המתלוננת על מנת לוודא שהכל תקין. אחד מהנאשמים ענה לשיחת הטלפון ומסר כי הכל תקין והאזעקה סתם הופעלה, והוא ימסור את הקוד הדרוש. לאחר מספר רגעים מסר קוד שגוי ובהמשך נתן למוקדנית להמתין על הקו בעוד יתר הנאשמים פעלו על מנת לגנוב מהמתלוננת רכוש.
7. הנאשמים אשר חיפשו שלל נוסף לקחו לידיהם סכום כסף מזומן בסך 1,560 ₪ ותכשיטים יקרים רבים, בין היתר, צמיד זהב עבודת יד של האמן אמיתיין, צמיד זהב וטבעת נישואין של חברת H.STERN וטבעות זהב נוספות. כמו כן, לקחו טלפון סלולרי מסוג איפון 6 פלוס השייך למתלוננת (להלן: **הרכוש**). בהמשך, עזבו הנאשמים את הבית עם הרכוש.
8. כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, נגרמה (נגרם- הטעות במקור, ח.מ.ל) למתלוננת שטף דם בידה, כמו כן, היא סובלת מחרדות וקיבלה כדורי הרגעה וכן עזבה את ביתה ושכרה דירה במקום אחר. בנוסף נגרמו נזקים לבית הן לדלת המטבח שהתנפצה והן לכספת אותה ניסו לעקור ממקומה.
9. במעשיהם המתוארים לעיל, גנבו הנאשמים דבר ובשעת המעשה או בתכוף אליו ביצעו וכן איימו לבצע מעשה אלימות באדם, כן ביצעו מעשה אלימות בנכס כדי להשיג את הדבר הנגנב כשהם בחבורה וכן השתמשו באלימות כלפי גופו של אדם, כמו כן התפרצו הנאשמים למקום המשמש למגורי אדם בכוונה לבצע גניבה.

תסקירי שירות המבחן

תסקיר נאשם 1

10. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי נאשם 1 בן 21, טרם מעצרו התגורר עם אמו בירושלים. משפחת מוצאו של הנאשם מונה זוג הורים ושלושה אחים ואחיות. הוריו של נאשם 1 התגרשו בתקופה בה נידון אביו למאסר בגין עבירות סמים ורכוש. אולם לאחר שחרורו, הוא שב להתגורר עמם. הנאשם תיאר מערכת יחסים קשה בין הוריו, כאשר ברקע אלימות קשה של אביו כלפי אמו. לאורך ילדותו של הנאשם אביו ריצה מספר מאסרים כמפורט בתסקיר ולא נטל חלק פעיל בגידולו. אביו של נאשם 1 מסר, כי נאשם 1 נחשף לאורח חיים עברייני מגיל צעיר, בעקבותיו. אמו נאלצה לעבוד במספר עבודות וכמעט לא נכחה בבית. עוד מסר הנאשם, כי אמו סובלת מבעיות רגשיות ומתקשה לתפקד עקב כך.
11. נאשם 1 תיאר קשר קרוב לאחותו הבכורה שנולדה מנישואיו הראשונים של האב וכן תיאר קשר קרוב עם

הבעלים של הדירה בה מתגוררת המשפחה. עוד תיאר, כי לא נהג ללכת לבית הספר הוא שוטט ברחובות וחבר לחברה שולית.

12. בהיותו נער הוא הופנה לשירות מבחן לנוער כאשר הרקע לכך הוא עבירת שוד. מתסקיר שירות המבחן לנוער מיום 4.5.15 עולה, כי נאשם 1 גילה תחילה התנגדות לקשר עימם, אולם בהמשך ובהדרגה חל שיפור משמעותי בשיתוף הפעולה שלו והוא שולב בקבוצה טיפולית והיווה מודל חיובי לשאר הנערים. בהמשך, נאשם 1 הופנה למעון "אחוזה" לנערים, לאחר ריצוי עונש מאסר של חודשיים בכלא אופק בשל מעורבותו בעבירת שוד. נאשם 1 תיאר את התקופה במעון כתקופה חיובית בחייו, בה עבר תהליך אישי משמעותי. כן עולה כי נאשם 1 גילה אחריות ובשלות והתמקד בלימודיו.

13. אשר לביצוע העבירה, נאשם 1 מסר כי שותפיו לביצועה הם חברים שהכיר במעון "אחוזה". הוא שלל תכנון מוקדם לביצוע העבירות, אלא מסר שכאשר הוא וחבריו הבחינו בבית, הם החליטו להיכנס אליו על מנת לגנוב. הוא לא ידע כי המתלוננת נמצאת בבית. לצד זאת מסר, כי כשהוא וחבריו ראו שהמתלוננת בבית, הם לא יצאו מהבית. נאשם 1 נטל אחריות למעשיו המתוארים בכתב האישום. הוא מסר, כי בעת ביצוע העבירה לא חשב על הנזק שיגרם למתלוננת, ותיאר, כי מיום האירוע הוא חושב על המתלוננת, והביע צער וחרטה על הסבל והנזק שנגרם לה. עוד הביע את רצונו להתנצל בפני המתלוננת. לצד זאת, קצינת המבחן התרשמה, כי נאשם 1 פועל באימפולסיביות ומתקשה לחשוב על השלכות מעשיו בעת ביצוע מעשה העבירה.

14. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, מחד, קצינת המבחן התרשמה מגילו הצעיר של הנאשם, כן התרשמה מכך שגדל ברקע הזנחה רגשית ופיסית של הוריו, כך שנעדר דמויות משמעותיות חיוביות. אביו ריצה מאסרים רבים וכשהיה בבית חשף את נאשם 1 לחיי פשע ועבריינות. אמו עבדה במספר עבודות והתקשתה לתפקד במישור המשפחתי. עוד התרשמה קצינת המבחן, כי מגיל צעיר נאשם 1 פועל תוך טשטוש גבולות המותר והאסור וסנקציות עונשיות לא היוו עבורו גורם מסייע לשינוי. בהתנהלותו ניכר, כי הוא נוטה לפעול למילוי צרכיו האישיים המידיים, תוך קושי לראות את השלכתם עליו ועל סביבתו, כל אלה מהווים גורמי סיכון להישנות עבירות בעתיד. מאידך, נאשם 1 צעיר, נטל אחריות על מעשיו והביע רצון לטיפול. עוד התרשמה קצינת המבחן, כי בעת הימצאותו של נאשם 1 במסגרת וכאשר בא במגע עם דמויות חיוביות הוא מצליח להפיק מכך את המרב ולהתקדם. עוד התרשמה קצינת המבחן מיכולתו לשיתוף פעולה עם גורמי סמכות, כך שהביע צורך בסיוע. כל אלו מהווים גורמי סיכוי לשיקום ולהימנע מהתנהגות עבריינית.

15. לסיום, קצינת המבחן לא באה בהמלצה לשיקום או לחלופות ענישה במסגרת הקהילה, נוכח חומרת העבירות ותוצאותיהן. אלא, קצינת המבחן באה בהמלצה להתחשב בגזר הדין בנסיבות חייו האישיות והמשפחתיות של נאשם 1 ובגילו הצעיר.

תסקיר נאשם 2

16. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי נאשם 2 בן 24, סיים 11 שנות לימוד ולאחריהן נשר מהלימודים בשל רצונו

לסייע בפרנסת הבית. תחילה עבד במשך שנתיים בשיפוצים ולאחר שנפצע במסגרת עבודתו, נותח ונזקק לפלטינות ברגלו, עבד בעסק שהקים עם אחיו לשטיפת מכוניות. משפחת מוצאו מונה זוג הורים ושמונה אחים. הוריו אינם עובדים. הוא תיאר מערכת יחסים תקינה עם בני משפחתו והתארס טרם מעצרו.

17. אשר לביצוע העבירות הנוכחיות, נאשם 2 נטל אחריות מלאה למעשיו והביע חרטה עליהם. הוא הביע אמפתיה כלפי המתלוננת, ומסר, כי מבין את חומרת מעשיו. כמו כן, הנאשם הביע רצון להשתלב בטיפול לאחר שיישפט.

18. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום. מחד, קצינת המבחן התרשמה כי מדובר בנאשם צעיר, דל בשפתו וביכולותיו אשר לקח על עצמו לסייע בפרנסת משפחתו, תוך ויתור על רצונותיו וצרכיו באופן שלא תאם תמיד את יכולותיו. בנוסף, בשל רצונו של נאשם 2 להרגיש שייך מבחינה חברתית ונטייתו לריצוי סביבתו, מבלי לחשוב על ההשלכות ממעשיו, הוא יצר קשרים עם חברה שולית וחיפוש אחר פתרונות מהירים וקלים. כל אלה מהווים גורמי סיכון להישנות עבירות בעתיד. מאידך, מדובר בבחור צעיר אשר עומד לדין לראשונה בחייו, נטל אחריות מלאה לביצוע העבירות והביע חרטה ואמפתיה כלפי המתלוננת, כן הביע רצון להשתלב בטיפול. כל אלה מהווים גורמי סיכוי לשיקום.

19. לסיום, קצינת המבחן לא באה בהמלצה טיפולית בעניינו. לצד זאת המליצה שאם יוטל על נאשם 2 מאסר בפועל, הוא ישולב בתוכנית טיפולית, על מנת לחזק את הצדדים המתפקדים הקיימים אצלו.

תסקיר נאשם 3

20. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי נאשם 3 בן 22, רווק, סיים 7 שנות לימוד שלאחריהן נשר מהלימודים בשל מצבו הכלכלי. הנאשם עבד בדוכנים בעיר העתיקה, לאחר מכן עבד בעבודות מזדמנות, בעיקר בתחום הבניין ובתחום בניית גבס. טרם מעצרו התגורר לסירוגין בדירה ששכר עצמאית וכן בדירה ששייכת למשפחתו באזור מזרח ירושלים. משפחת מוצאו מונה זוג הורים גרושים וחמישה ילדים בגילאי 13-24, כאשר נאשם 3 הוא השני בסדר הלידה. אמו, בת 40 עובדת כמנקה בבית חולים "הדסה" מזה חודשיים, אביו, בן 45, עובד בתחום הבניין.

21. נאשם 3 מסר, כי מיום הגירושין, הקשר בינו לבין אביו רופף והם מתראים לעיתים רחוקות. עוד תיאר את אמו כאישה חלשה, הטרודה בענייני היום יום ומנהלת אורח חיים הישרדותי, כך שאינה מציבה גבולות לילדיה ואינה מעורבת בחייהם, ועל כן אינה מהווה דמות שניתן להישען עליה או לפנות אליה בעת צרה. עוד עולה, כי המצב הכלכלי בביתם קשה וניכרים חסרים במצרכים בסיסיים.

22. בהיותו נער הוא הופנה לשירות מבחן לנוער כאשר הרקע לכך הוא עבירות בתחום הרכוש. ממידע שנמסר משירות המבחן לנוער עולה כי נאשם 3 היה קשור לאביו וחווה קושי להתמודד עם גירושי הוריו. אמו תוארה כדמות מורכבת שגוננה עליו ביחס לביצוע העבירות ולא הייתה מחוברת לחומרת מצבו. לנאשם 3 חסכים רגשיים וחינוכיים משום שגדל בנסיבות משפחתיות קשות, הוא לא זכה לפיקוח ומעקב אחר תפקודו ובשל נשירתו מהלימודים נותר חסר מסגרת וללא גבולות בחייו, דבר שהובילו להסתבכות עם החוק. בהיותו בן 16, הוא נשלח על ידי שירות המבחן לנוער לחלופת מעצר במעון "אחוזה", למשך כשנתיים והוא תיאר תקופה זו כחיובית מאוד בחייו. לדבריו, הצליח ללמוד חלקית קרוא וכתוב וכן השלים לימודיו, כך שקיבל תעודת סיום של 11 שנות לימוד.

עוד סיפר, כי נוצר קשר קרוב בינו ובין העוסי"ת במקום, והוא חש שהיא שימשה עבורו דמות מכילה, מכוונת ומייעצת. עוד תיאר, כי עם יציאתו מהמעון הוא שב לבית שהיה במצב של כאוס מוחלט כמפורט בהרחבה בתסקיר שירות המבחן, ולכן החל בשימוש בסמים באופן אינטנסיבי אשר נגמל מהם בכוחות עצמו לאחר שמונה חודשים.

23. אשר לביצוע העבירות הנוכחיות, נאשם 3 התקשה לקבל אחריות מלאה למעשיו. לדבריו, בעת ביצוע העבירה היה עם חברה שולית ועבריינית ותחת השפעת חומרים פסיכואקטיביים ומשני תודעה.

24. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, מחד, קצינת המבחן התרשמה מבחור צעיר עם יכולת תפקוד במסגרות תעסוקה שהביע נכונות לעבור תהליך טיפולי הכולל גמילה מסמים ואלכוהול ועם מוטיבציה לנהל אורח חיים נורמטיבי, תקין ושומר חוק. כן הביע אמפתיה כלפי המתלוננת והביע רצון לקבל טיפול הולם למצבו, בפרט בתחום ההתמכרות, כל אלה מהווים גורמי סיכוי לשיקום. לצד זאת, קצינת המבחן התרשמה מרקע משפחתי ואישי קשה כאמור, אשר הביא להתפתחות חסכים רגשיים עמוקים וכן לדפוסי התנהגות וחשיבה עבריינים באישיותו. להערכתה, גדילתו תוך הזנחה הורית משמעותית, בהיותו חסר דמויות תומכות, מכוונות ומכילות, יצרה פגיעה ראשונית בהתפתחותו הנפשית, האישית, הלימודית והחברתית. כל אלו בנוסף לעברו הפלילי ולהתמכרותו לחומרים משני תודעה מהווים גורמי סיכון להישנות התנהגות עבריינית.

25. לסיום, נוכח היותו במאסר ממושך בגין הרשעה קודמת, קצינת המבחן לא באה בהמלצה טיפולית בעניינו. לצד זאת, בשל הרקע המשפחתי והאישי, המליצה שאם יוטל על נאשם 2 מאסר בפועל, הוא ישולב בתוכנית טיפולית, בין היתר, בתחום הגמילה מסמים ואלכוהול.

תסקיר נפגעת עבירה

26. מתסקיר נפגעת העבירה עולה, כי המתלוננת בת 81, אלמנה אם לשני ילדים וסבתא לשישה נכדים, המתגוררת מזה עשרה חודשים בדיור מוגן. משפחת מוצאה של המתלוננת מונה 6 נפשות: זוג הורים וארבעה ילדים כאשר המתלוננת היא הבת הבכורה במשפחה. המתלוננת עלתה מגרמניה בשנת 1938, עת היתה בת שנה. לאחר שסיימה 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה, טרם שירות הצבאי השלימה לימודים לתעודת הוראה במסגרת סמינר למורות. המשך התגייסה לצבא ובמסגרת שירותה הצבאי שולבה כמורה חיילת בהוראת העברית לעולים. לאחר שחרורה, סיימה לימודי תואר ראשון במקרא באוניברסיטה העברית. זמן קצר לאחר מכן החלה לעבוד ככתבת לענייני חינוך ב"קול ישראל" במשך 30 שנה עד למועד פרישתה. לאחר מכן התנדבה במשרד הביטחון במסגרת תמיכה וייעוץ למשפחות שכולות. המתלוננת נישאה בגיל 26 ונולדו לה שני ילדים. בעלה נפטר לפני כחמש שנים כתוצאה ממחלה קשה.

27. המתלוננת תיארה את הפחד העצום שחוותה על רקע אימת המוות הממשית והפגיעה המשמעותית בתחושת הביטחון והמוגנות נוכח התנהגותם הכוחנית ואיומיהם המוחשיים של הנאשמים, כי יהרגו אותה אם לא תשתף עמם פעולה ותיענה לדרישותיהם. לדבריה, אימת המוות הייתה ממשית וחזקה ולצד הפחד מהכאב הפיזי, היא חשה גם צער עמוק מתוך אמונתה, כי לא תזכה עוד לראות את ילדיה ונכדיה. השוד הפתיע את המתלוננת וניפץ את שגרת חייה, כאשר האמינה כי תהפכות החיים מאחוריה, והכינה עצמה לחיים של שקט ושלווה תוך הכרה בהליך של הזדקנות. כך שאירוע זה נטל ממנה באחת את תחושתה למסוגלות וחיוניות ולשליטה על חייה ועל

מהלכם. טרם האירוע המתלוננת חשה בטחון בביתה ורצתה לסיים בו את חייה. בעקבות האירוע עברה המתלוננת באופן חפוז לדיור מוגן. גם המעבר ממגורים בביתה למגורים במסגרת דיור מוגן הוסיף לתחושת אובדן השליטה עמו היא מתמודדת. זאת ועוד, אירוע אלים זה של הנאשמים הצעירים והעובדה כי גילה המבוגר לא הרתיעם מפריצה לביתה ומפגיעה בה, ריסקה את אמונתה בסדר עולמי, בצדק ובערכים אוניברסאליות, ועוררה בה אכזבה עצומה מהאנושות ככלל ומהדור הצעיר בפרט.

28. עוד התרשמה עורכת התסקיר, כי בעקבות אירוע זה ביתה אינו מהווה עבורה את אותה מסגרת מגורים מוגנת כפי שחשה טרם האירוע, אלא ביתה מהווה עבורה עדות קבועה למה שעברה, כך שנפגעה תחושת השייכות ובעלותה על חייה. מעברה לדיור מוגן התבסס על ההכרה שקיימת שמירה פיזית של מאבטחים שיאפשרו לה לחוש רוגע מספיק בכדי להירדם. לצד זאת מסרה שגם במסגרת זו, שנת הלילה שלה בלתי רציפה ומלווה בחשש מתמיד. כן היא מסרה כי מעברה לדיור מוגן היה ללא הכנה מראש באופן כפוי ובהול, כך שלא יכולה להחליט בעצמה את שיגרת יומה ואופיו. כמו כן, גם לעצם התיג המשתמע ממגורים בדיור מוגן כמסגרת המותאמת לסיוע לחסרי ישע הזקוקים להגנה ישנה השפעה על מצבה הנפשי ועל תחושת הערך העצמי שלה.

29. עוד ציינה המתלוננת, כי מיום האירוע היא סובלת מקשיי ריכוז ולפיכך הפסיקה להגיע להרצאות באוניברסיטה העברית כ"שומעת חופשית" והיא ממעטת לקחת עוד חלק בפעילות ההתנדבותית של משרד הביטחון שקודם לאירוע היה משמעותי עבורה. מכאן עולה, כי הצטמצמה הפעילות החברתית והאינטלקטואלית שלה, ולכך יש השפעה משמעותית על עצם תחושת הערך העצמי שלה בשים לב למשמעות שהיו לפעילויות אלה על בניית וחיזוק תפיסת הערך העצמי שלה קודם לכן.

30. עורכת התסקיר ציינה, כי יש לייחס לתופעות ולתחושות אותן הביעה המתלוננת כסימפטומים פוסט-טראומתיים הקשורים לתקיפה האלימה והמטלטלת שעברה. בין היתר, סימפטומים פוסט טראומתיים עשויים לבוא לידי ביטוי בירידה ניכרת בעניין ובהשתתפות בפעילויות, תחושת ניתוק, ריחוק וזרות מאנשים ותפיסה עצמית שלילית ומאשימה "נהייתי פחדנית" "אני מביטה במראה ורואה שם זקנה". כן עולים מדבריה סימפטומים פוסט-טראומתיים נוספים: קשיי שינה, קשיי ריכוז, הימנעות משהייה בביתה, ומצוקה ממשית עמה היא מתמודדת ודריכות תמידית. כן תיארה המתלוננת, כי היא נבהלת מרעשים קלים וכי היא שבויה תמידית בתחושה מעיקה שזרים הצליחו לחדור לדירתה ואורבים לה בחדר הסמוך על אף השמירה הקפדנית בדיור המוגן.

31. נזק נוסף שעולה מדבריה של המתלוננת קשור בפגיעה הכלכלית שנגרמה לה, שאינה רק בבחינת ערך הרכוש שנגנב ממנה ולא הושב לה עד עתה או להרס שנגרם לביתה כתוצאה מהפריצה אליו. אלא הנזק בה לידי ביטוי בכך שהיא אינה פועלת למכירת ביתה על אף שהיא מתגוררת בדיור מוגן ומשלמת עבור מגוריה שם, וכתוצאה מכך מידלדלים חסכונות רבים שצברה במהלך השנים. בנוסף ניכר, כי בעקבות האירוע היא חווה עצמה כתלותית וכנטל על סובביה ובעיקר על ילדיה משום שהיא זקוקה לליוויים עת הגעתה אל הבית לטיפול במכירה בו נוכח החרדה האוחזת בה מיום האירוע.

32. ביחס לחקירה המשטרתית וההליך המשטירתי, היא תיארה כי כל פנייה אליה מציפה אותה רגשית, מעצימה את תחושת החרדה שלה ומטלטלת שוב ושוב את עולמה הפנימי. היא הביעה כמיהה לסיומו של ההליך המשפטי, אשר יאפשר לה לקדם את ריפוי נפשה הפצועה. לצד זאת היא הביעה אמון במערכת המשפט ורואה בהליך המשפטי הזדמנות לשיקומה ואמונה בעולם כמושתת על ערכי צדק, גמול והוגן וסולידריות.

33. מהמתואר בכתב האישום ובהודעותיה במשטרה עולה, כי המתלוננת סבלה משטפי דם בשתי ידיה כתוצאה מהאירוע. ממסמך רפואי עולה כי לאור החרדה וקשיי השינה המשמעותיים מהם סבלה נרשמו לה על ידי רופאת המשפחה כדורי הרגעה והיא הופנתה להמשך טיפול אצל הפסיכיאטר של המרפאה. אמנם המתלוננת נמנעה מלהשתלב בטיפול פסיכיאטרי, אף לא בשירות לסיוע הנפשי הקיים בדיור המוגן, משום שהרגישה חסרת כוחות נפש הדרושים להתמודדות ישירה עם התחושות הקשות המלוות אותה. להערכת עורכת התסקיר, הימנעותה מקבלת סיוע טיפולי מקשה על עיבוד החוויה הטראומטית ומעכב את הליך השיקום.

34. נוכח הנזקים השונים, ממליצה עורכת התסקיר להטיל על הנאשמים, בין היתר, פיצוי כספי משמעותי.

טענות לעונש

35. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה, את הערכים החברתיים שנפגעו בשל ביצוע העבירות, שהם פגיעה חמורה בביטחון האישי, בחירות, בשלום גופו של האחר ובזכות לקניין, הפגיעה היא בקשישה, וכאשר הנפגעים הם קשישים, יש להטיל עונשים מחמירים שיבטיחו, כי בערוב ימיהם הם לא יהפכו הפקר למעשה בריונות ולא יפגע אורח חייהם.

36. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, ב"כ המאשימה ציינה שמדובר בשוד בחבורה שמלווה בהתפרצות באישון לילה כאשר הקורבן היא קשישה. עוד הוסיפה שאין מדובר באירוע ספונטני שכן הנאשמים טיפסו מהקרקע למרפסת ביתה של המתלוננת, וכאשר הבחינו בהם החלו לדפוק על חלונות המטבח וניפצו את דלת ביתה. על אף שהבחינו בנפגעת העבירה, ומכאן שהבינו שמי שעומדת מולם היא אישה קשישה, הדבר לא מנע בעדם מלהמשיך במעשיהם. הם לקחו את המתלוננת לחדר השינה, הפעילו כוח והושיבו אותה בניגוד לרצונה על כיסא. תפסו אותה, דרשו ממנה את קוד הכספת בצעקות ובאיומים ואף מנעו ממנה לשוחח עם נציג מוקד האזעקה. למתלוננת נגרם נזק פיזי ונזק כלכלי כמתואר בסעיף 6 לכתב האישום. ב"כ המאשימה הדגישה כי טבעת הנישואין שגנבה לה היא בעלת ערך סנטימנטלי, המתעצם נוכח פטירתו של בעלה לפני חמש שנים. כן הפנתה ב"כ המאשימה לנזק הנפשי המתואר בתסקיר נפגעת העבירה ממנו עולה שלמתלוננת נגרמה פגיעה משמעותית בתחושת הביטחון והמוגנות משום שהיא חוותה תחושה שנשללה ממנה היכולת לגור בביתה על אף שתכננה לגור שם כל ימי חייה. כן הדגישה את תחושת התלותיות שנגרמה לה בעקבות האירוע למרות שטרם האירוע היא הייתה עצמאית ופעילה בחברה ולמדה באוניברסיטה. כתוצאה מהאירוע שנת הלילה שלה מופרעת, היא לא מסוגלת לשוב לביתה וחשה שאיבדה את שמחת החיים שהייתה לה טרם האירוע. היא טענה, כי חלקם של הנאשמים בביצוע מעשה העבירה הוא שווה, משום שבמהלך האירוע הם היו בעלי שליטה מלאה על כולו ובכל רגע יכלו להפסיק ולהימנע מהמעשים.

ב"כ המאשימה עתרה למתחם עונש ההולם הנע בין 4 ל-8 שנים, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת וכן הפנתה לפסיקה לתמיכה בטענותיה.

37. אשר לעונש המתאים בעניינו של נאשם 1, לקולא, ציינה ב"כ המאשימה את הודאתו והיחסון בזמן שיפוטי יקר ואת העדת המתלוננת. לחומרא, ציינה ב"כ המאשימה, כי לנאשם עבר פלילי הכולל שתי הרשעות בעבירות של שוד, סיוע לשוד בעבירות ביטחוניות. כן מתסקיר שירות המבחן עולה, כי אמנם הנאשם הביע חרטה, אולם חפציה של המתלוננת לא הושבו לה. כן מדובר בנאשם שפעל באימפולסיביות ומתקשה לחשוב על ההשלכות של מעשיו. לפיכך עתרה להשית עליו עונש של 6 שנות מאסר.

38. אשר לעונש המתאים בעניינו של נאשם 2, ב"כ המאשימה הדגישה את הודאתו וכך שחסך זמן שיפוטי יקר ואת עדות המתלוננת. כן הנאשם נעדר עבר פלילי. לפיכך עתרה להשית עליו עונש בתחתית מתחם העונש ההולם של 4 שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת.

39. אשר לעונש המתאים בעניינו של נאשם 3, לקולא, היא הדגישה את הודאתו והחיסכון בזמן שיפוטי יקר ואת העדת המתלוננת. לחומרא, היא הדגישה, כי לנאשם עבר פלילי הכולל שתי הרשעות קודמות כאשר הרשעתו האחרונה משנת 2017 בגדרה נדון ל-18 חודשי מאסר בפועל. מהתסקיר עולה שהוא התקשה ליטול אחריות מלאה על מעשיו, צמצם באחריותו והשליכה על אחרים. כן הוסיף, כי בזמן ביצוע העבירה היה תחת השפעת חומרים משני תודעה. שירות המבחן התרשם שבמעשיו מצא הנאשם פתרון כלכלי מהיר למצבו, ובעיית ההתמכרות מגבירה את הסיכוי להישנות העבירה. לפיכך עתרה להשית עליו עונש של 5 שנות מאסר, במצטבר לעונש המאסר אותו הוא מרצה כעת וכן פיצוי למתלוננת ומאסר מותנה.

40. ב"כ נאשם 1 טען ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, כי ההתפרצות לוותה בשוד והנאשמים הגיעו לדירה על מנת לבצע עבירה של התפרצות ולצאת מהדירה עם שלל ולא הואשמו בעבירת קשירת קשר לביצוע פשע, על כן אין לייחס להם תכנון מוקדם. כן הנאשמים לא בחרו את הקשישה הספציפית כקורבן למעשה השוד נוכח גילה ואי יכולתה להתנגד. כלומר, הנאשמים לא בחרו את קורבנם. הנאשמים לא תכננו את מעשיהם, הם לא הצטיידו בכלי פריצה. הם נתקלו בקשישה במרפסת ביתה באישון לילה מבלי שתכננו זאת. כן הנאשמים הורו למתלוננת לשבת על כיסא ולא הרימו אותה בידיהם או משכו לה בשיער, כך שהם לא פעלו כלפיה אלימות ממשית ולא הכאיבו לה או פצעו אותה. הסימנים על ידיה הם כתוצאה מלקיחתה לכיסא, ומאחר שלאישה קשישה יש עור עדין הדבר הותיר סימן על ידיה. לדידו, אין מדובר בתיק של אלימות חמורה שהופעלה כלפי קשישה. לדבריו, מתחמי הענישה בעבירות שוד בהתאם לפסיקה נעים בין מספר חודשי מאסר ועד לשנתיים או שלוש שנות מאסר.

41. אשר לעונש המתאים, לשיטתו, תסקיר נפגעת העבירה מוגזם בתיאוריו ולא אמור לכמת את הנזק הכלכלי, אלא רק את הנזק הנפשי. כמו כן המתלוננת בעצמה לא רצתה לקבל סיוע נפשי ויש לקחת זאת בחשבון והפיצוי צריך להיות מידתי. ב"כ נאשם 1 הפנה לתסקיר שירות המבחן ממנו עולה כי נאשם 1 גדל במשפחה קשת יום שכן אביו ריצה עונשי מאסר רבים ולאם קשיי תפקוד. כיום האב נגמל מסמים, עובד כמדריך במוסד גמילה ומעוניין לסייע לבנו. הנאשם הביע לפניו צער וחרטה על הסבל שגרם למתלוננת ואף התקשר לעורך דינו מספר פעמים על מנת שיביא את המתלוננת לבית המשפט כדי שיוכל לבקש את רחמיה בשל הסבל שגרם לה. לדידו, המלצת שירות המבחן בסופו של יום היא שיקומית משום הבקשה של שירות המבחן להקל בעונשו. עוד ביקש להתחשב בתקופת המעצר הארוכה בה שהה נאשם 1, כ-12 חודשים. הוא הפנה לתמיכה בטענותיו לפסיקה שבגינה הושת על נאשמים בעבירות שוד עונשים קלים יותר מהעונשים שביקשה ב"כ המאשימה להשית על הנאשמים, כאשר נסיבות ביצוע העבירה היו חמורות יותר. לפיכך, הוא ביקש להשית על הנאשם עונש כולל של 18 חודשי מאסר.

42. מר לואי רמלאווי, אביו של נאשם 1 העיד לעונש ומסר כי לנאשם 1 יש לב טוב והיה תלמיד מצטיין בכלא. הוא השליך על עצמו את האחריות למעשיו של בנו, בכך שהוא היה מכור לסמים וזנח את הבית וביקש הזדמנות לסייע לו ולשקמו. הוא ציין שעונש מאסר לא מביא לידי שיקום, אלא רק רצונו של האדם עצמו. לכן ביקש הזדמנות לכפר על מעשיו ולטפל בו למשך חצי שנה כך שנאשם 1 יהיה בן אדם חדש.

43. נאשם 1 בדבריו האחרונים ביקש סליחה והביע צער וחרטה על מעשיו וציין, כי לא התכוון לפגוע בה. כן מסר שכל תקופת התבגרותו התגלגל בין מוסדות, מעולם לא ניהל אורח חיים נורמטיבי ועל אף זאת הצליח להגיע לבגרות מלאה. הוא ששילם על מעשיו וישלם עליהם בעתיד וכרגע נקודת האור שלו היא שיש לו עוד הרבה דברים להספיק בחייו.

44. ב"כ נאשם 2 הסתפק בדברי ב"כ נאשם 1 ביחס לנסיבות ביצוע העבירה והדגיש, כי אמנם מדובר בשלושה צעירים ששדדו קשישה, אולם הם יכלו בנקל להשתמש באלימות חמורה כלפי הקשישה, אך לא עשו זאת, וציין כי רף האלימות במקרה זה היה ברף התחתון. לשיטתו, המתחם אליו עתרה המאשימה הוא גבוה מהפסיקה שהיא עצמה הגישה ומתאים למקרים חמורים יותר.

45. אשר לעונש המתאים לנאשם 2, ב"כ הנאשם הדגיש את הודאתו של הנאשם בעבירות וכן שחסך זמן שיפוטי יקר ואת העדת המתלוננת. כמו כן הוסיף והדגיש כי הודאתם ניתנה ללא הסדר לעניין העונש ויש בכך כדי לחזק את כנות ההודאה. עוד הפנה לתסקיר שירות המבחן בעניינו, ממנו עולה כעסם של בני משפחתו על מעשיו, וכן עולות נסיבות חייו הקשות, כולל העובדה שנאלץ לעזוב את בית הספר על מנת לעזור בפרנסת המשפחה. כן נאשם 2 נטל אחריות למעשיו, הביע חרטה ואמפתיה כלפי המתלוננת. נאשם 2 נעדר עבר פלילי, יליד 1994 ועומד לדין לראשונה בחייו. לפיכך עתר להשית על הנאשם עונש ברף הנמוך של המתחם שיקבע בית המשפט באבחנה ליתר הנאשמים.

46. נאשם 2 בדבריו האחרונים, הביע צער על מעשיו והביע תקווה לפתוח דף חדש, ולעבוד ולשמח את אמו.

47. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ב"כ נאשם 3 הדגיש את הפעלת האלימות המינורית כלפי המתלוננת ואת העובדה שלמתלוננת נגרם שטף דם ביד, כך שתסקיר קורבן עבירה מתאר את הנזק שנגרם למתלוננת כחמור יותר ממה שאירע והמתואר בכתב האישום (בתסקיר נרשם כי יש למתלוננת המטומות בשתי הידיים ולא ביד אחת וכי הנאשמים איימו להרוג אותה בעוד שבכתב האישום נרשם שאיימו לפגוע בה).

48. אשר לעונש המתאים ביחס לנאשם 3, ב"כ הנאשם הדגיש את גילו הצעיר (22), את העובדה ששוהה במעצר תקופה ארוכה, את הודאתו כך שחסך זמן שיפוטי יקר וחסך את העדת המתלוננת. כן הפנה לתסקיר שירות המבחן בעניינו ממנו עולה, כי הנאשם הצליח לסיים רק שבע שנות לימוד ויש לו חסכים שונים, הוא גדל במסגרת משפחתית קשה, המצב הכלכלי היה קשה, אולם הוא גילה אמפתיה כלפי המתלוננת והביע צער על מעשיו. לפיכך ביקש עונש מידתי שיאפשר לו להשתקם בבית המאסר ולשוב לחברה ולנהל אורח חיים נורמטיבי, ועתר להשית על הנאשם עונש שיחפוף את עונש המאסר לזמן שהייתו במעצר.

49. נאשם 3 בדבריו האחרונים, הביע צער וחרטה על מעשיו וביקש סליחה ומסר שלוקח אחריות על מעשיו. עוד ביקש לעבור הליך טיפולי.

מתחם העונש ההולם

50. העיקרון המנחה בענישה בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם בהתאם לעקרון המנחה, תוך התחשבות "... בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט".

51. הערך החברתי המוגן בבסיס עבירת השוד עניינו הגנה על שלמות הגוף, על קניינו של אדם, על שלווה הנפש וכן הגנה על תחושת הביטחון האישית שלו ועל ביטחון הציבור, שכן מעשים אלה חותרים תחת קיומה של חברה מתוקנת, המחויבת לשמירת החוק והסדר ולהגנה על אזרחיה מפני פשיעה. על רקע זה הודגש בפסיקה הצורך בענישה ההולמת חומרה זו.

52. ביטוי לחומרה שבמעשה השוד ישנו גם בעונש המקסימלי שנקבע לצדו, העומד על 14 שנות מאסר (בסעיף 402(א) לחוק). כאשר נעשה השוד בנסיבות מחמירות ומבוצע עם אדם נוסף, כמו במקרה שלפנינו, קבע המחוקק עונש של 20 שנות מאסר (בסעיף 402(ב) לחוק). יפים לענייננו הדברים שנאמרו בע"פ 4012/13 אוריזני נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 12.2.14):

"עבירת השוד, קל וחומר שוד בנסיבות מחמירות, היא עבירה קשה. היא מכוונת לנטילת רכוש בכוח הזרוע לצורך רווח כלכלי, תוך פגיעה ברכוש ובגוף. בגזירת עונשם של עבריינים שהורשעו בעבירה זו נדרש בית המשפט לשדר מסר ברור כי היא גוררת עמה עונש משמעותי שיש בו כדי לשקף את פגיעתה הרעה בחברה (ראו: ע"פ 4177/06 מדינת ישראל נ' הוידי, [פורסם בנבו] בפסקה 5 (21.6.2006))."

53. יודגש, כי חומרה יתירה הובעה בפסיקה ביחס לעבירות שוד, המבוצעות כלפי קשישים שיכולתם להתגונן מוגבלת וחולשתם הפיזית מחייבת להעניק להם הגנה ההולמת, במדיניות ענישה מחמירה, המתבטאת בהטלת עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח לתקופות ארוכות, כך שיהיה בה גם ביטוי לאינטרס החברתי שבהרתעת הרבים ומתוך רצון להבטיח כי גם בערוב ימיהם לא יהפכו הקשישים הפקר למעשי בריונות ולא תיפגע איכות חייהם. לעניין זה נאמר בע"פ 2163/05 אלייב ואח' נ. מדינת ישראל, (ניתן ביום 12.12.05):

"חברה שבה תחושת הביטחון האישי של בניה ובנותיה, ובמיוחד החלשים שבהם, כגון קשישים, מעורערת - זקוקה לשיקום ולחיזוק, כדי שתחושה ראויה תשוב על כנה. זו תפיסת החוק והסדר, law and order, שתושבי המדינה מצפים לה ומייחלים כי רשויות הממשל יתנו לה מענה ופתרונות. בית המשפט הוא אחת הכתובות ההכרחיות לציפייה זו. אין בידו ארנק של תקציבים לחיזוק הביטחון האישי, אך יש בידו חרב שבמקרים המתאימים עליו להניפה, היא חרב הענישה. הענישה הספציפית היא כמובן אינדיבידואלית, בכל מקרה לגופו ולנסיבותיו..."

54. זאת ועוד, בע"פ 1044/13 ענאן זידאן נ' מדינת ישראל, (29.10.13) בהקשר זה נאמר:

"אין צורך להכביר מילים על השפלות שבשוד קשישים חסרי ישע. עמד על כך בית-משפט זה לא אחת בקובעו כי עבירת שוד חמורה שבעתיים בעת שהיא מופנית כלפי החלש והקשיש, אשר סיכויי התנגדותו נמוכים... על נפגעי עבירה אלו, בכוח ובפועל, מצווה החברה להגן, ובתי המשפט נושאים חובה זו לנגד עיניהם ומייחסים חומרה יתרה לעבירות המכוונות כנגד קשישים. ראוי לחזור ולהדגיש בכל עת: 'שוד או גניבה מקשיש ומחסר ישע נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה 'רגילה' של שוד או גניבה, בהיותו הפרה של הציווי 'והדרת פני זקן' הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשישים היא מעשה נקלה ובזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת

**לעבירה הנמצאת בתחתית 'שרשרת המזון' של העבירות ושל העבריינים' (ע"פ 1864/11
דוידוב נגד מדינת ישראל, פסקה 7 לפסק-הדין (7.11.2012))**

55. כאמור, בענייננו הנאשמים הורשעו גם בעבירת התפרצות לדירה ובמעשיהם הם פגעו בקניינה של המתלוננת ובפרטיותה, וכן בתחושת הביטחון שלה ושל הציבור. על הפגיעה בערכים המוגנים, ניתן ללמוד, בין היתר, מהדברים שנאמרו ברע"פ 1708/08 **מרדכי לוי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.2.08:

"בית המשפט המחוזי צדק גם צדק משהטעים את הצורך בחומרה בענישה בעבירת התפרצות ובעבירות הרכוש בכלל, שהיו - אפשר לומר - למכת מדינה, למקור דאגה וטרונה לאזרחים רבים ולפגיעה בתחושת ביטחונם. נקל לשער את החוויה הקשה העוברת על קרבנות הפריצה, בשוכם לביתם והנה הפיכת סדום ועמורה בתוכו וחפצים וכסף נעלמו ואינם, ולעיתים קרובות משמעות הדבר היא כי הרכוש יירד לטמיון, שכן העברין לא יילכד".

56. בהקשר ל"מדיניות הענישה הנהוגה" הגיש כל אחד מהצדדים שורה של פסקי דין שדנו בענייניהם של נאשמים שהורשעו בעבירת שוד או ניסיון שוד וחלקם גם בעבירות נוספות. כל אחד מהצדדים הגיש פסיקה המשקפת את עמדתו לגבי מידת העונש שיש להטיל על הנאשמים. עיון במגוון של פסקי דין, במסגרתם נדונה עבירה דומה, מלמד כי קיימת קשת רחבה של מעשי שוד השונים זה מזה בנסיבותיהם ובדרגת חומרתם. הענישה הנהוגת תלויה בנסיבותיו הקונקרטיות של מעשה השוד ובחומרתו. (ע"פ 772/13 **יחיא נ' מדינת ישראל** [29.6.14], פסקה 10).

57. כפי שציין כבוד השופט א' שהם, **"בעבירות השוד, בין אם מדובר בשוד, לפי סעיף 402(א), ובין אם בשוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, קיים מנעד רחב של עונשים, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם. עם זאת, המגמה המסתמנת בפסיקה הינה החמרה בענישה, מתוך מתן משקל הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, כאשר לנסיבותיו של העברין יינתן משקל מופחת יחסית"** (ר' ע"פ 5881/14 **ביארי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 26.7.15, בפסקה 13).

58. בהקשר זה אף קבע כבוד השופט א' רובינשטיין כך: **"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זה דין של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דין של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דין של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דין של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דין של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות."** (ר' ע"פ 4841/13 **ספי נ' מדינת ישראל** (מיום 6.2.14, פסקה 11)

59. החוט המקשר בין פסקי הדין הוא, שבנסיבות בהן נפגע העבירה הוא קשיש ומקום הפגיעה הוא ביתו, נסיבות אלה מקבלות מענה בדמות ענישה מחמירה.

60. בע"פ 8788/08 **זיאד נ' מדינת ישראל** (7.4.2011), אישר בית המשפט העליון עונש של תשע שנות מאסר בפועל בגין קשירת קשר לביצוע פשע, שוד בחבורה, ושהייה בלתי חוקית בישראל. שם, פרצו שניים לדירה למטרת שוד, ובמהלך האירוע כבלו אשה קשישה, קשרו סמרטוט סביב עיניה, הצמידו סכין לגרונה ומשהחלה לצעוק היכו אותה וגרמו לשבר באפה ולנפיחות ודימומים בפניה. בנוסף הם דחפו סמרטוט לפיה.
61. בע"פ 4921/11 **חמזה דלאשה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.7.12) אישר בית המשפט העליון את העונשים שהושמו על נאשמים שהורשעו בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות ותקיפת קשיש, הנעים בין 7 ל-9 שנות מאסר בפועל. באותו מקרה דובר על שוד של זוג קשישים בני 88 ו-87, בביתם כשהם מצוידים באזיקונים כובעי גרב וכפפות, תוך נקיטת אמצעי אלימות חמורים ואיומים.
62. בע"פ 2257/13 **חייפץ נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.4.14) נדחה ערעור על חומרת עונש של 5 שנות מאסר בגין שוד קשישה. השוד בוצע באמצעות דחיפת דלת הדירה, הפלת הקשישה ארצה ומשיכת שתי שרשראות זהב מצווארה. הנאשם באותו עניין היה בעל עבר פלילי מכביד, הכולל חמש הרשעות קודמות בעבירות אלימות, איומים ורכוש.
63. בע"פ 1041/14 **קרקי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.10.14) נדחה ערעור על חומרת עונש של 50 חודשי מאסר בגין שוד (שלא בנסיבות מחמירות), כניסה למקום מגורים וגניבה. המערער ביצע את העבירות בשני מקרים כלפי קשישים נכים, תוך דחיפה.
64. בע"פ 544/14 **מדינת ישראל נ' ראפת מחמוד** (ניתן ביום 29.1.15) בית המשפט העליון החמיר בעונש, בגין 3 אישומים של מקרי שוד אלימים כלפי קשישים בביתם והעמידו על 7.5 שנות מאסר בפועל כאשר בבית המשפט המחוזי הוטל עליו עונש של 6.5 שנות מאסר. ביחס לנאשם אחר, בגין אירוע אחד של שוד אלים כלפי קשישים, ביחד עם עבירות נוספות (שהייה בלתי חוקית והדחה בחקירה) בית המשפט העליון אישר את המתחם שנקבע בבית המשפט המחוזי, הנע בין 6 ל-10 שנים, והעונש שנקבע, 7.5 שנות מאסר בפועל, נותר על כנו.
65. בע"פ 2363/13 **אברהים עמרו נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 26.2.14) המערער נדון בגין שבעה אירועי שוד שונים וכן עבירות נוספות (התפרצות לרכב ושהייה בלתי חוקית) ל-8 שנות מאסר בפועל. ביחס לאישום הראשון, הרלבנטי לעניינו, ואשר עניינו שוד קשישה כבת 80 בביתה, ללא שימוש בנשק, כאשר מעשה האלימות היה אחיזה בקשישה על מנת ליטול ממנה תכשיטים, בית המשפט העליון אישר מתחם ענישה שנע בין 3 ל-9 שנות מאסר.
66. בע"פ 4324/14 **אדיב מזהר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.2.15) בית המשפט העליון אישר מתחם ענישה הנע בין 24 ל-60 חודשי מאסר בגין שוד קשישה בת 81 בפתח ביתה על ידי דחיפתה ונטילת תיקה.
67. בת"פ 38805-05-15 **מדינת ישראל נ' דוד צ'יסטי** (ניתן ביום 30.12.15) הורשעו הנאשמים בעבירות של ניסיון שוד וקשירת קשר לביצוע פשע, נידונו ל-5 שנות מאסר בפועל ולעונשים נלווים. מתחם העונש ההולם שנקבע נע בין 5 ל-9 שנות מאסר בפועל. הנאשמים הצטיידו בתיק ריק על מנת למלא בו את שלל השוד, וכן גליל סרט דביק עבה על מנת לקשור באמצעותו את דיירי הדירה, ולבשו מלבושים על מנת להסתיר את זהותם. נפגע העבירה היה קשיש אשר הנאשמים נהגו באלימות כלפיו.
68. בקביעת מתחם העונש ההולם אתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה: אשר לנסיבות ביצוע העבירה

אציין, כי מדובר בעבירה שבוצעה בחבורה לפנות בוקר, תוך חדירה לביתה- מבצרה ומקום מבטחה של המתלוננת הקשישה בת ה-81, לצורך גניבת רכושה, הם טיפסו מהקרקע למרפסת החיצונית בקומה הראשונה וכשהבחינו במתלוננת החלו לדפוק על חלון המטבח ובהמשך ניפצו את זכוכית דלת המטבח, תפסו אותה, הורו לה לשבת על כיסא ובהמשך לקחו אותה לחדר השינה, הושיבו אותה על המיטה ודרשו ממנה שוב את קוד הפתיחה לכספת תוך שאחד הנאשמים איים עליה לפגוע בה ושניים מהנאשמים ניסו לעקור את הכספת ממקומה וגרמו למתלוננת לשטף דם בידה. אומנם, הנזק הפיזי הכבד שנגרם למתלוננת אינו במדרג גבוה, אך אין ספק כי היא הושפלה והופחדה ונגרם לה נזק נפשי שעה שהיתה במצב זה וחששה לחייה. האירוע הותיר בה צלקות קשות, פחדים קשים וחוסר בטחון דווקא בגילה המתקדם, כאשר צריכה הייתה לחוש בטחון ושלווה בחייה (כעולה מתסקיר קורבן העבירה). ביתה כבר לא מהווה עבורה מסגרת מגורים מוגנת והיא לא פעילה במסגרות חברתיות והתנדבותיות, כפי שפעלה לפני כן. לכך יש השפעה על תחושת הערך העצמי שלה, כן היא סובלת מחרדות, קשיי שינה וריכוז וקיבלה כדורי הרגעה. מיותר לומר עד כמה קשה הפגיעה הנפשית הנגרמת לקשישים ולתחושת חוסר הביטחון אשר מלווה אותם ממילא, בהיותם לעתים בודדים אשר בערוב ימיהם מנהלים את עניינם בעצמאות במידה זו או אחרת, עצמאות הנגזלת מהם באחת, עקב מעשה אכזרי. לכל זאת יש להוסיף את הנזק שנגרם לרכושה כעולה מסעיף 6 לכתב האישום המתוקן על שוויו הכספי והסנטימנטלי והפגיעה בביטחונה הכלכלי. מעבר לכך, נגרמו נזקים לרכוש בביתה: זכוכית דלת המטבח נופצה ונזק לכספת אותה ניסו לעקור ממקומה. כמו כן היא עזבה את ביתה באופן פתאומי ועברה לגור בדיר מוגן, מבלי שמכרה את דירתה. מעבר לכך, יש לתת את הדעת לפגיעה הצפויה בשיגרת החיים של המתלוננת, ולסיכון כי תהפוך מאישה עצמאית ומתפקדת, לאישה חסרת ביטחון המתקשה לנהל את שגרת חייה ללא סיוע מאחרים.

69. הנאשמים היו מודעים לכך שבבית מתגוררת קשישה ולמרות זאת המשיכו במעשיהם, נכנסו לדירה באופן אליים בכך ששברו את זכוכית דלת המטבח, בהמשך אף השתמשו באלימות פיזית ומילולית כלפיה ומנעו ממנה לשוחח עם נציגת מוקד האזעקה, הנאשמים יכולים היו לחדול ממעשיהם בכל שלב ושלב, אך בחרו להמשיך במעשיהם.

70. עם זאת, מבלי להקל ראש בחומרת המעשים, יש להתחשב בכך שהאלימות שהופעלה כלפי המתלוננת אינה במדרג חומרה גבוה, העבירות לא בוצעו תוך הצטיידות בנשק חם או קר, או בכלי פריצה, או באמצעים לקשירת נפגע עבירה, או באמצעים שנועדו להסוות את זהותם. כן הנאשמים לא הואשמו בקשירת קשר לביצוע העבירות או בעובדות המלמדות על תכנון מוקדם של העבירה. כמו כן, לא נגרמו למתלוננת חבלות או פציעות שהצריכו טיפול רפואי, מלבד נטילת כדורי הרגעה ושטף דם בידה.

71. במקרה דנן, שילובן של שתי העבירות יחד, יוצרות פגיעה משמעותית יותר בערכים המוגנים, שכן מעשה השוד אירע בביתה של נפגעת העבירה, הבית שהוא מבצרה ושם היא אמורה לחוש מוגנת ביותר, נפרץ לפנות בוקר, על ידי שלושה זרים שבאו עמה במגע פיזי, איימו עליה ונטלו את רכושה. בית המשפט העליון הדגיש כי ניסיון החיים מלמד שבמקרים מסוימים קיים סיכון להתפתחות אלימה של האירוע גם אם מבצע העבירה כלל לא התכוון לכך, כאשר הפורץ לדירה נתקל במי שמתגורר במקום, במקרה דנן הסיכון התממש, ולמרבה המזל האירוע הסתיים בפגיעה פיזית קלה באופן ייחסי, אך הצלקות הנפשיות מהאירוע הן עמוקות מאוד.

72. בנסיבות אלו, בזיקה לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, אני סבורה, כי מתחם העונש ההולם בגין אירוע השוד, נע במקרה דנן בין 30 חודשי מאסר בפועל, לבין 70 חודשי מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים.

73. בעניינם של הנאשמים לא נטען ולא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום או מטעמי הגנה על שלום הציבור, ועל כן, עונשם ייגזר בתוך המתחם בהתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40 י"א לחוק.

העונש המתאים

נאשם 1

74. לקולא, אתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, אשר היה בן 20 בעת ביצוע העבירות, בהודייתו, ובכך שנטל אחריות על מעשיו והביע חרטה כנה על מעשיו, הבין את הפסול שבהם וחש אמפטיה לנפגעת העבירה ורצה להתנצל בפניה. כן התחשבתי בעובדה שההודאה ייתרה את עדותה של המתלוננת, וכך נחסכה ממנה חוויה לא פשוטה עת היה עליה לשחזר, על דוכן העדים, את הטראומה אשר עברה. הנאשם אף חסך זמן שיפוטי משמעותי. כמו כן יש לתת את הדעת לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות הקשות העולות מתסקיר שירות המבחן, העובדה שגדל ללא תמיכה הורית, כאשר אביו מערב אותו בעולם הפשע מגיל צעיר. עוד נתתי דעתי לכך שהנאשם שווה במעצר כבר במשך שנה וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. זאת ועוד, מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית לאחר ריצוי מאסרו בכלא בצעירותו בגין עבירות שוד, ולא עבר עבירות במשך מספר שנים, הוא מעוניין כעת בטיפול במסגרת מאסרו והשתתף בקבוצה טיפולית בעת מעצרו. אביו שהשתקם לאחר ריצוי מאסרים ממושכים במשך שנים, מעוניין לעזור ולתמוך בו לאחר שחרורו. כן הנאשם שואף לנהל אורח חיים נורמטיבי עם שחרורו.

75. מאידך, לחובתו של נאשם 1 שתי הרשעות קודמות, הרשעה משנת 2015 בגין עבירות ניסיון תקיפת שוטר, שימוש פחזני באש והתפרעות בגין נדון לעונש של 4 חודשי מאסר, וכן הרשעה משנת 2013 בעבירות שוד בחבורה וכן סיוע לשוד בחבורה. במסגרת ההליכים המשפטיים הקודמים הנאשם היה בקשר עם שירות המבחן, עבר טיפול משמעותי ולמרות זאת חזר לסורו, כך שיש לתת דגש בעניינו על הרתעת היחיד ועל הצורך בהגנה על ציבור מפניו בנוסף לצורך בהרתעת הרבים. עם זאת, יש לתת משקל לשאיפתו של הנאשם לשיקום, כאשר כעת הוא אדם בוגר ונדון בפעם הראשונה כבגיר. בניגוד לעמדת המאשימה, אני סבורה שהעונש המתאים בעניינו של נאשם 1 צריך להיות נמוך יותר מזה של נאשם 3, שכן זו פעם ראשונה שהוא נדון כבגיר, עבירות השוד אותן ביצע אירעו לפני 7 שנים עת היה על גבול האחריות הפלילית והוא לקח אחריות מלאה למעשיו, ואינו מכור לחומרים משני תודעה.

נאשם 2:

76. בעניינו של נאשם 2 אתחשב בגילו הצעיר, אשר היה בן 23 בעת ביצוע העבירות, בהודייתו, ובכך שנטל אחריות על מעשיו והביע חרטה כנה על מעשיו, הבין את הפסול שבהם וחש אמפטיה לנפגעת העבירה. כן התחשבתי בעובדה שההודאה ייתרה את עדותה של המתלוננת, וכך נחסכה ממנה חוויה לא פשוטה עת היה עליה לשחזר, על דוכן העדים, את הטראומה אשר עברה. הנאשם אף חסך זמן שיפוטי משמעותי. כמו כן אתחשב בכך שהנאשם נעדר עבר פלילי וזהו מאסרו הראשון ושירות המבחן ציין כי הוא אינו בעל קווים עברייניים מושרשים באישיותו. עוד יש לתת את הדעת לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות העולות מתסקיר שירות המבחן ולמצב הכלכלי הקשה בו הוא ובני משפחתו נתונים. עוד נתתי דעתי לכך שהנאשם שהה במעצר ממושך במשך

שנה, וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. על כן מסכימה אני עם ב"כ הצדדים כי יש למקם את העונש המתאים בעניינו ברף התחתון של המתחם, אך לא התחתון ביותר נוכח הצורך בהרתעת הרבים ובהתחשב בגילו של הנאשם בעת ביצוע העבירות, אשר היה מעל גיל 21.

נאשם 3:

77. לקולא, אתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, אשר היה בן 21 בעת ביצוע העבירות, בהודייתו, ובכך שנטל אחריות מלאה למעשיו לפני (בשונה מהאמור בתסקיר שירות המבחן), והביע חרטה כנה על מעשיו, וחש אפטיה לנפגעת העבירה (כאמור בתסקיר). כן התחשבתי בעובדה שההודאה יתרה את עדותה של המתלוננת, וכך נחסכה ממנה חוויה לא פשוטה עת היה עליה לשחזר, על דוכן העדים, את הטראומה אשר עברה. הנאשם אף חסך זמן שיפוטי משמעותי. כמו כן יש לתת את הדעת לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות הקשות העולות מתסקיר שירות המבחן, הוריו גרושים, הוא בקשר רופף ושטחי עם אביו, אמו מתפקדת ברמה הישרדותית, הנאשם נשר בגיל צעיר מלימודיו על מנת לסייע בפרנסת משפחתו, הוא מכור לחומרים פסיכו-אקטיביים ונתון למצב הכלכלי הקשה.

78. מאידך, לחובתו של נאשם 3 שתי הרשעות קודמות, הרשעה משנת 2014 בגין עבירות רכוש רבות לרבות עבירת פריצה וכן עבירה של הפרעה לשוטר. הרשעה נוספת משנת 2017 בעבירות ניסיון לתקיפת שוטר ניסיון השחתת גוף והשתתפות בהתפרעות בגין הושת עליו עונש של 18 חודשים מאסר בפועל. עיון בגיליון הרשעותיו הקודמות של נאשם 3 מלמד כי העבירות שלפני בוצעו תוך כדי ההליכים בתיק זה, שכן כתב האישום הוגש ביוני 2016, העבירות שלפני בוצעו ביוני 2017 וגזר הדין ניתן בדצמבר 2017. יש לראות נסיבה זו בחומרה יתרה, שכן על אף שניהל הליכים בבית המשפט המחוזי בירושלים, הדבר לא הרתיעו, ובד בבד עם ניהול ההליך ביצע את העבירות החמורות שלפני. עוד יש לזקוף לחובתו כי במסגרת ההליכים המשפטיים הקודמים בשנת 2014 הנאשם היה בקשר עם שירות המבחן, במסגרת צו מבחן שהוטל עליו, ולמרות זאת חזר לסורו. עוד יש להתחשב בכך ששירות המבחן ציין בעניינו, שיש לו דפוסי חשיבה עבריינים באישיותו, כך שיש לתת דגש משמעותי בעניינו על הרתעת היחיד ועל הצורך בהגנה על ציבור מפניו בנוסף על הצורך בהרתעת הרבים. לצד זאת, יש לתת משקל אף לשאיפתו של הנאשם להשתלב בהליך של שיקום בין כותלי שב"ס, מתוך רצון להיגמל משימוש בחומרים ממכרים. הנאשם ניסה בעבר להיגמל מהם, אך כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, כוחותיו לא עמדו לו לאורך זמן. יש גם לראות את עניינו בחומרה בייחס לנאשמים האחרים, שכן מדובר במי שנדון בפעם השנייה כבגיר, זהו מאסרו השני, הוא בעל דפוסי עבריינים, וכל עוד הוא אינו נגמל משימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים הוא מהווה סיכון לחברה.

79. אשר לבקשת המאשימה כי עונש המאסר שיוטל על נאשם 3 ירוצה במצטבר לעונש המאסר אותו מרצה הנאשם כעת, במקרה דומה פסק לאחרונה בית המשפט העליון בע"פ 8244/17 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן 21.6.18) כי **"לנאשם שהורשע אין זכות קנויה להתחשבות מצד בית המשפט באופן שירותו על ניכוי חלק מימי מעצרו החופפים לימי מאסרו, וברירת המחדל כאשר ימי המעצר הם בחופף למאסר אחר, היא כי ימי מעצר אלה לא ינוכו מן העונש. בנסיבות העניין, לא מצאנו כי ראוי המשיב להתחשבות בדמות ניכוי ימי מעצרו החופפים לתקופת מאסרו, אשר נגזר עליו בהליך פלילי אחר"**. אף אני סבורה שאין זה ראוי במקרה זה לנכות את ימי מעצרו של המשיב, בהם ריצה עונש של מאסר. עם זאת, בהתחשב בכך שבמהלך תקופה זו הוחמרו תנאי כליאתו של הנאשם כאסיר, ובהתחשב בכך שהנאשם לקח אחריות למעשיו, נסיבותיו האישיות הן קשות, והוא ושואף לעבור הליך טיפולי בין כותלי שב"ס מצאתי לחפוף באופן חלקי ומצומם ביותר

את עונשי המאסר.

80. לאור כל האמור לעיל, ולאחר ששקלתי את הנסיבות לחומרא ולקולא ובהתחשב בשיקולי שיוון בענישה מחד, ומאידך בנסיבות האינדיבידואליות של כל אחד מהנאשמים החלטתי להטיל עליהם את העונשים כדלהלן:

81. **נאשם מס' 1 -**

א. 44 חודשי מאסר, אשר ירוצו מיום מעצרו 5.6.17.

ב. 18 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 402 לחוק.

ג. 12 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 406 לחוק.

ד. 8 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע (למעט עבירה לפי סעיף 402 או 406 לחוק).

ה. 3 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת רכוש או אלימות מסוג עוון

ו. פיצוי המתלוננת בסכום של 15,000 ₪, הפיצויים ישולמו עד ליום 8.7.19.

82. **נאשם מס' 2 -**

א. 34 חודשי מאסר, אשר ירוצו מיום מעצרו 5.6.17.

ב. 12 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 402 לחוק.

ג. 8 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 406 לחוק.

ד. 6 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע (למעט עבירה לפי סעיף 402 או 406 לחוק).

ה. חודשיים מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת רכוש או אלימות מסוג עוון

ו. פיצוי המתלוננת בסכום של 15,000 ₪, הפיצויים ישולמו עד ליום 8.7.19.

83. נאשם מס' 3 -

א. 50 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו 5.6.17 ועד 27.12.17 (שכן מיום 28.12.17 הנאשם כבר במעמד של אסיר במסגרת ת.פ. 43664-06-16). המאסר ירוצה 3 חודשים בחופף למאסר אותו הוא מרצה כעת והיתרה, 47 חודשי מאסר, ירוצו במצטבר לעונש אותו הוא מרצה כעת.

ב. 18 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 402 לחוק.

ג. 12 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 406 לחוק.

ד. 8 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע (למעט עבירה לפי סעיף 402 או 406 לחוק).

ה. 3 חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת רכוש או אלימות מסוג עוון

ו. פיצוי המתלוננת בסכום של 15,000 ₪, הפיצויים ישולמו עד ליום 8.7.19.

84. בשולי פסק הדין, אוסיף כי אני תקווה שהנאשמים שהם אנשים צעירים בראשית דרכם, ישכילו לנצל לתקופה זו לעבור הליך של שיקום בין כותלי שב"ס ויצאו לדרך חדשה עם שחרורם, כפי שמסרו לפני ולפני שירות המבחן. מי ייתן והם יעזרו כוח לעבור שינוי אמיתי, וכי שלטונות שב"ס יסייעו להם בדרכם זו, הן בעת מאסרם והן עם שחרורם במסגרת הרשות לשיקום האסיר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה תמוז תשע"ח, 08 יולי 2018, במעמד ב"כ הצדדים והנאשמים.